

D. A. Cramer-Schaap en T. Pieters-Cortel

Zelf aan het werk

Voordat ik de werkjes die we voor jullie uitgezocht hebben ga bespreken, nog even een kleine inleiding. Kinderen die erg goed uit hun ogen kijken hebben natuurlijk al lang een kleine verandering opgemerkt. Ditmaal ontbreken namelijk de letters M.L. aan het begin en aan het eind van 'Zelf aan het werk'. Jullie weten natuurlijk allemaal wie dat was, die M.L.: juffrouw Mien Labberton, die een lange reeks van jaren leuke opgaven voor jullie verzon en de prijzen onder jullie verdeelde. Ze deed het met hart en ziel en reken maar dat jullie allemaal vriendjes en vriendinnetjes van haar waren. Geloof ook maar dat ze jullie echt kende. Ik wil wedden dat ze vaak bij het sorteren en beoordelen gedacht heeft: 'Al weer zo'n mooie plaat van Tiny, net als verleden jaar!' Of 'Erik heeft deze keer zijn prijs met ere verdiend; de vorige keer was het maar op het kantje!'

Dit jaar had ze het gevoel dat de tijd gekomen was er mee op te houden, en dat heeft haar veel verdriet gedaan.

En ja, zoals dat gaat, M.L. werd vervangen door D.A.Cr.-S. en dat ben ik. Mevrouw Cramer-Schaap. Gelukkig hoef ik niet helemaal een vreemde voor jullie te zijn, want ik heb dikwijls verhalen in 'Het Licht schijnt overal' geschreven; en misschien zijn er ook wel kinderen die mij kennen van mijn boeken en de kinderbijbel (Bijbelse Verhalen voor Jonge Kinderen). En dat maakt het dan een beetje minder vreemd. Het volgend jaar weet je al niet beter of het hoort zo.

Maar ik wil toch niet eindigen voordat ik uit naam van jullie allemaal juffrouw Labberton hartelijk heb bedankt voor alles wat ze voor jullie gedaan heeft en haar het beste heb toegewenst in haar verder leven.

Waar hebben jullie toen je dit kerstboek

ontving, wel het eerst naar gekeken? Naar het mooie omslag, naar de grote verrassing van dit jaar: voor de eerste maal gekleurde illustraties tussen de tekst, naar de titels van de verhalen, of... naar de werkjes en opgaven achterin? Zoals ieder jaar volgen hier eerst knutselwerkjes, die deze keer werden bedacht door mevrouw Pieters: voor de jongsten een mooi kerstkleed, voor hen die wat ouder zijn kerst- en nieuwjaarskaarten; de oudsten onder jullie kunnen zelf een gezellig lichtje maken.

En nu maar aan de slag! D.A.Cr.-S.

Voor allemaal

Voordat we aan het werk gaan, wilde ik eerst even graag een praatje met jullie maken.

Zoals jullie zien hebben wij er ook dit jaar voor gezorgd dat jullie een keuze kunnen maken uit verschillende bezigheden die betrekking hebben op het Kerstfeest. Ongetwijfeld zal er bij die bezigheden getekend en geschilderd worden. Over dat 'tekenen over Kerstmis', wilde ik het nu graag eens met jullie hebben. Wát kunnen we allemaal over Kerstmis tekenen?

Ten eerste is daar het blijde Kerstgebeuren. Hier kun je al een ruime keuze maken. Iedereen kan zelf kiezen wat hij of zij het mooiste deel van het verhaal vindt, en dat uitbeelden. Het Kerstgebeuren zélf, is voor allen hetzelfde, maar datgene wát jullie daaruit kiest zal heel verschillend zijn. De een zal bijvoorbeeld Maria met het kindeke Jezus tekenen, de ander vindt het fijn om de Drie Koningen uit te beelden. Ook de kleuren kun je zelf kiezen en het doet er niet toe of Jozef nu

een bruin of een geel kleed aan heeft, kies maar wat je het mooist vindt.

Maar het Kerstgebeuren is niet de enige mogelijkheid als je iets over Kerstmis gaat tekenen.

Je zou namelijk óók iets kunnen tekenen van dat wat je in deze dagen om je heen ziet. Je moet dan eens opletten waaraan je kunt zien dat het Kerstmis is. Ja, dát is *niet* voor elk kind hetzelfde. Dat komt, omdat niet alle kinderen in dezelfde plaats wonen.

De kinderen die in de stad wonen, zullen dus aan heel andere dingen kunnen zien dat het Kerstmis is dan de kinderen die buiten de stad wonen. Buiten zien we vaak besneeuwde velden en huizen en bomen waar een prachtige witte vracht sneeuw op ligt. Ook zijn de dennebomen soms met witte rijp bejzeld. Of er staat bij de kerk een mooie kerstboom of kerststal. En weet je wat ik eens heb gezien? Een denneboompje dat in een tuin groeide en dat elk jaar werd versierd met glimmende ballen en slingers!

In de stad ziet het er heel anders uit. Ook al heeft het gesneeuwd, dan zijn er nog geen besneeuwde velden te zien. Nee, in de stad is het heel anders. Daar zien we mooie met lichtjes en dennegroen versierde straten, met prachtige kerstetalages waarin van alles is te ontdekken. Op veel plaatsen in de grote stad staan kooplieden op de hoeken van de straat. Zij verkopen kerstbomen en hulst. Sommige steden hebben een kerstbomenmarkt, die 's avonds heel feestelijk verlicht is. De etalages van de bloemenwinkels zijn helemaal wit bekleed en daarin staan dan schitterende bloemstukken. Echte kerstbloemstukken, met rode en witte bloemen en witte kaarsen. We zien er kerstrozen en hyacinten, tulpen en cyclamen.

Weet je wat ik alleen erg vreemd vind? Veel bloemisten prikken tussen de bloemen en kaarsen kleine nagemaakte paddestoeltjes. Begrijpen jullie dat? Wat hebben paddestoelen nu met Kerstmis te maken!

Bedenk als je aan het werk gaat dat het ook niet *altijd* sneeuwt in deze dagen. Zo veel mensen, ja ook mensen die ansichtkaarten ontwerpen, tekenen altijd maar weer 'hertjes in de sneeuw'. Jullie hebben nu gezien wat je wel allemaal kunt maken. Probeer nu óók eens iets te tekenen van dat wat zo typerend is van de plaats waar je woont. Je zult zien hoe heel anders, maar ook hoe veel meer van je zelf dat wordt.

Zo kinderen, en nu . . . aan het werk!

Voor de jongsten

Over een mooi kerstkleed

Gaan jullie dit jaar eens zorgen voor een mooi kerstkleed? Je weet wel dat er in de winkel allerlei papieren kerstkleden te koop zijn. Op die kleden staan dan kaarsen, dennetakjes, klokken en nog veel meer afgebeeld.

Wij gaan nu ook eens zo'n kleed maken. Of eigenlijk, een veel mooier kleed. Een kleed dat je nergens kunt kopen.

Vraag eens of je een gewoon spierwit papieren kleed mag kopen. Ja, zo een waar helemaal niets op staat. En dan ook nog een pakje spierwitte servetjes, óók al zonder iets er op.

Nu kunnen we gaan beginnen om van het kleed een kerstkleed te maken. Ik ga je twee manieren vertellen waarop je dat kunt doen, dan kun je zelf kiezen wat je het prettigst lijkt.

a Plaatjes uitknippen

In de decembermaand verpakken veel winkeliers hun artikelen in mooie kerstpapiertjes. Je kent ze wel, er staan allerlei kerstvoorstellingen op: dennebomen,

klokken, kaarsen, sterren en ballen, enz. Verzamel in december nu eens alle mooie kerstpapiertjes die je maar vinden kunt. Als je een behoorlijke verzameling hebt ga je eens kijken of je die voorsellingen kunt uitknippen. Je krijgt dan een heleboel sterren, klokken of bomen.

Nu gaan we mét die uitgeknipte plaatjes ons kerstkleed maken.

Vouw je kleed maar eens open en ga proberen hoe je die plaatjes zou kunnen schikken. Je kunt bijvoorbeeld een hele rand plakken van sterretjes, van dennebomen of van kaarsen. Je kunt ook een paar voorstellingen uitknippen en deze steeds herhalen. Dus: boom, kaars, ster; boom, kaars, ster; boom kaars, ster enzovoort.

Ook kun je de plaatjes over het hele kleed verspreiden. Zorg er echter voor dat het kleed niet te vol wordt, dat staat niet mooi. Zoek maar eens of je nog meer mogelijkheden kunt vinden. Lijkt je dit geen leuk werkje?

Op het servet kun je in een hoekje zo'n

voorstelling plakken die je ook in je kleding hebt gebruikt. Dus een kaars of een ster of een denneboompje. Denk erom dat je de servetjes niet vol plakt, want dan kan niemand ze meer gebruiken omdat er geen plaats overblijft om de vingers af te vegen - en dat is toch wel de bedoeling. Ik zou best eens om het hoekje van de deur willen kijken om te zien hoe het wordt. Ga maar gauw aan de gang!

b Zelf geknipt

Inplaats van plaatjes uitknippen, kun je uit gekleurd papier ook zelf sterren, kaarsen, bomen of klokken knippen.

Verzamel hiervoor eens een week lang alle mooi gekleurde papiertjes die er thuis te vinden zijn. Ik denk bijvoorbeeld aan de goud- en zilveragekleurde koffie en theezakjes, of aan de mooie papiertjes waarin de snoepjes vaak zijn verpakt. Misschien mag je de gekleurde platen uit een oud tijdschrift knippen, die zijn erg goed te gebruiken. Zo'n gekleurde pagina heeft soms de mooiste kleuren. Die 'stukjes kleur' kun je goed gebruiken. Kijk maar eens of er een gekleurde plaat instaat met afbeeldingen van dameskleding. De ene jurk zal dan blauw zijn, een andere weer geel, of rood gestreept. Al die kleurtjes nu kun je gebruiken om je voorstelling uit te knippen.

Zal ik een voorbeeld geven?

Uit de afbeelding van die roodgestreepte

jurk zou je kaarsen kunnen knippen. Uit de afbeeldingen van de blauwe en gele jurken, een kerstklok of kerstballen. Je zult al gauw ontdekken hoe fijn het is om met die gekleurde tijdschriftbladen te werken.

Zo, dat is de tweede manier om je kleding te versieren.

Natuurlijk hoeven de voorstellingen weer niet altijd kaarsen of kerstballen te zijn. Ook hiervoor zijn weer heel veel dingen te bedenken: de drie Koningen, de herders met de schapen, engeltjes. Maar ook huizen of kerstbomen.

Zou het lukken? Vast wel!

Over kerst- en nieuwjaarskaarten...

Wat is het toch fijn om elk jaar weer een eigen gemaakte kaart te ontvangen! En wat nóg plezieriger is? Om steeds een kaart te ontvangen die weer heel anders is dan die van de vorige jaren!

Weet je wat zo grappig is van zelf kaarten maken? Je doet er een *ander* een plezier mee, en je hebt *zelf* plezier in het maken.

Ik wilde jullie weer eens wat nieuws leren.

We gaan namelijk onze kaarten drukken. Niet zomaar een heleboel kaarten drukken met steeds dezelfde afbeelding er op. Nee, juist niet! We gaan glasdrukken.

54

Je hebt nodig:

enkele kleuren plakkaatverf - stevig wit of gekleurd papier - een klein glasplaatje ter grootte van je te maken kaarten - een krant - een werkdoek - een beetje zelf gemaakte stijfjesel, of vloeibare stijfjesel die in plastic flessen verkrijgbaar is.

Zo, dat is dat.

Knip nu eerst een stapeltje papier ter grootte van je glasplaatje. Knip ook zo'n stapeltje uit kranten. Deze blaadjes gebruiken we om op te oefenen.

Stroop nu je mouwen maar op, want we gaan met onze vingers in de verf zitten! Vingerverfen, noemen we dat.

Dek de tafel af met kranten, zodat we geen ruzie kunnen krijgen met moeder.

Knijp nu op de rand van een bord een paar kleuren verf uit je tubetjes. Giet in het midden van het bord wat stijfjesel.

Leg het glasplaatje voor je.

Neem wat verf aan je vingers en roer er op een schoon gebleven plekje op je bord wat stijfjesel doorheen.

Als de verf goed met de stijfjesel gemengd is, wrijf je je glasplaatje daar helemaal mee in.

Veeg je handen zo nu en dan maar af aan je werkdoek.

Als de plaat is ingewreven, dan teken je met je vingers iets op de plaat. Je zult ontdekken dat je hierdoor de verf wegduwt en het glas weer zichtbaar wordt.

Ben je klaar? Veeg dan je handen nog eens af en leg een stukje papier boven op de glasplaat. Voorzichtig, want het papier mag niet verschuiven. Druk nu dit papier goed aan door er over te wrijven. Mocht je dit niet kunnen zonder het papier met verf te besmeuren, vraag dan of iemand je hierbij helpen wil. Ook kun je nóg een stukje papier over het eerste blaadje leggen en dán pas aandrukken. Zo blijft 't onderliggende stuk óók schoon.

Je afdruk is klaar; trek het papier er maar af.

Is dat niet een grappige manier? Je kunt precies zien waar je vingers de lijnen hebben getrokken!

Misschien zul je nog even moeten oefenen om te weten hoeveel verf je moet gebruiken. Probeer het eens met wat minder of wat meer verf. Nu begin je opnieuw. Kies maar weer een kleur verf. Meng deze met stijfsel en smeer je glasplaat weer in.

De glasplaat hoeft niet na elke afdruk afgewassen te worden. De nieuwe kleur kun je over de eerste kleur wrijven. Zo zullen de kleuren zich mengen en je afdrukken steeds anders worden, dat is juist heel grappig.

Je zult al gauw de mogelijkheden ontdekken. Probeer het ook maar eens met twee kleuren tegelijk.

Heb je geen glasplaatje?

Neem dan een stevig glad papier, bijvoorbeeld pakpapier. Leg dit met de gladde kant naar boven. Smeer dit papier in met verf en maak hierop je afdrukken. Zo gaat het ook. Wel moet je zo nu en dan dit stuk papier vernieuwen, want door het vocht uit de verf, wordt het papier op den duur te nat.

Nóg een toepassingsmogelijkheid . . .

Heb je al bij het volgende werkje gekeken? Dat van de oudsten? 'Het maken van een Kerstlichtje'?

Weet je dat je met dit glasdrukken óók iets grappigs kunt doen met die weckfles met dat lichtje er in? Luister maar.

Neem een stuk stevig wit papier dat ruim rond dat weckglas past en maak het even hoog als de rand van het glas.

Knip een stuk kaftpapier van dezelfde grootte en leg het met de gladde kant naar boven.

Wrijf dit in met de verf en maak er een tekening op.

Maak nu een afdruk van je tekening door het witte papier er boven op te leggen.

Als de afdruk droog is, dan plak je het papier in cylindervorm rond. Omdat het papier wat langer is dan de omtrek van het weckglas, past deze cylinder ruim over het weckglas met het brandend lichtje heen.

Het staat werkelijk heel gezellig. Deze techniek geeft een heel bijzonder effect. Probeer eens welke kleuren het mooist uitkomen.

Wil je het papier nog wat doorzichtiger maken, dan kun je als de verf goed droog is het papier insmeren met wat slaolie. Maak je je kwast wel weer goed schoon met warm water en zeep?

Je zult zien hoe prachtig dit lichtje zo wordt!

Over een gezellig lichtje...

Jullie zijn wel oud genoeg om iets te maken waar vuur bij te pas komt! Natuurlijk kennen jullie allemaal de uitdrukking 'Met vuur spelen', maar in deze zin bedoel ik het niet.

We gaan eens kijken hoe je een lichtje kunt maken dat de kersttafel zou kunnen versieren, of dat zo maar ergens op een tafel of kast haar licht zal laten schijnen. Hiervoor heb je nodig een weckglas (een lege haringpot is ook goed) en een waxinelichtje (theelichtje). Pas op, theelichtjes kunnen niet zoals kaarsen branden, want dan lopen zij uit. Theelichtjes moeten in een daarvoor bestemd bakje worden geplaatst.

Zet het waxinelichtje nu eens in 't weckglas, en steek het eens aan. Dat is het begin en nu zul je direct zien dat er met dat weckglas iets moet gebeuren. Het licht dat zich nu verspreidt is ongezellig, ja koud zelfs. Dat komt door het glas, want als je het lichtje nu uitblaast, het eruit haalt en het wéér aansteekt, dan zul je zien dat het waxinelichtje zelfs een heel plezierig zacht licht geeft.

Goed, blaas maar weer uit.

Wát zullen we met het glas gaan doen? Natuurlijk zijn er heel veel mogelijkheden en daarom ga ik jullie er dan ook heel veel uitleggen.

Zo kun je zien, wat je het prettigst vindt om te doen, en welke mogelijkheden je

zelf hebt. Dat hangt natuurlijk een beetje af van het materiaal dat je hebt.

We kunnen het glas bewerken door er op te tekenen of door 't te beschilderen.

Met glasverf

Je weet misschien dat er in de handel glasverf te koop is. Deze glasverf zit in heel kleine busjes. Als je deze mag kopen, dan is dat fijn, maar als dat niet kan, dan niet treuren, want ik ga je nog veel meer mogelijkheden uitleggen om dit te doen.

Eerst iets over glasverf; je hebt nodig: een set of een paar losse potjes glasverf - een flesje thinner om de kwast weer schoon te maken - een flinke waterverfpenseel (nr. 8 of 10); je kent deze wel, zo'n penseel met zwarte haren - een werkdoekje - twee conservenblikjes - een paar kranten.

Dek je werkvlak af met kranten. Zo, nu kan er niet zo veel meer gebeuren. Je begrijpt dat je voorzichtig met materialen als verf moet omgaan, anders kan moeder niet goed vinden dat je in de kamer werkt.

Deze glasverf is niet oplosbaar in water. Dus als je met dezelfde kwast verschillende kleuren gaat gebruiken, dan zul je je kwast steeds moeten schoonmaken. We doen dit met thinner.

Het is het beste dat je twee kleine busjes,

blikjes of potjes met een beetje thinner klaar zet.

Het is namelijk beter dat je het ene blikje gebruikt om de gele en de witte verf in af te spoelen, het het andere blikje om de andere kleuren in af te spoelen. Het geel en het wit worden heel gauw grauw als hier kleine restjes van andere kleuren bij in komen. Zo nu kun je aan de gang. Deze verf is mooi doorzichtig, zodat het lichtje je schildering prachtig zal verlichten.

Heb je iets verkeerd gedaan? Geen nood! Doop een puntje van je werkdoekje in de thinner en veeg maar weg wat er niet op je glas thuis hoort.

Met ecoline

Heb je misschien zo'n doos met die flesjes met gekleurde inkt? Ja? Nou, daar gaat het ook mee. Tenminste . . . Ecoline is óók een doorzichtige verf. Ecoline is oplosbaar in water, dus je kunt je kwast schoonmaken met gewoon water. Dat is tenminste gemakkelijk.

Maar: ecoline hecht niet op glas, tenzij je door de ecoline wat . . . suiker doet.

Je hebt nodig: een paar flesjes ecoline - een beetje suiker - een blikje water - een werkdoekje - een waterverfpenseel nr. 8 of 10 - een krant - een paar kleine bakjes of schoteltjes om wat inkt in te doen.

Daar gaan we! Giet voorzichtig een klein beetje inkt op een schoteltje of in een potje. Voeg hier een half theelepeltje suiker aan toe. Roer de suiker met de inkt totdat de korreltjes zijn opgelost.

Nu kun je je gang gaan. De inkt wil nu wél op het glas hechten. Werk niet te dik. Beter kun je als het nodig is nóg een laag aanbrengen als de eerste al wat opgedroogd is.

Als je klaar bent, dan moet je de schildering niet meer aanraken, want dan heb je kans dat je deze beschadigt. Houd daarom het weckglas aan de bovenkant vast. Deze inkt zal enige dagen blijven plakken.

Weet je wát je kunt doen? Vraag of je moeder of je grote zus wat haarlak over je schildering spuit. Misschien mag dat voor één keer. Je schildering zal dan eerst wat mat worden, maar als de lak droog is, wordt je voorstelling weer zacht glanzend.

Met viltstiften

Heb je geen glasverf? Heb je ook geen ecoline? Heb je misschien dan een paar viltstiften?

Een viltstift - sommigen zeggen viltpen - lijkt op een dikke korte vulpen. Als je het dopje eraf haalt, dan zie je in plaats van een pen een stukje vilt zitten. In die viltpen zit inkt, die als je gaat tekenen door het vilt puntje uit de pen vloeit.

Met een viltpen kun je prachtig op glas tekenen. Deze inkt is ook weer doorzichtig. Als je iets niet goed hebt gedaan kun je de inkt weg vegen met aceton.

Zo, nu weten jullie een heleboel manieren om glas te beschilderen. Er is vast iets bij dat jij óók kunt doen.

Veel plezier ermee!

T.P.-C.

Eerste opgave. De kleurplaat
(los bijgevoegd)

De drie koningen

Je leest het op de gezichten van de drie koningen, hoe blij ze zijn dat de ster eindelijk stil bleef staan en ze de pasgeboren koning mogen gaan bezoeken. Een is er al afgestapt en staat op het punt met zijn geschenk naar binnen te gaan.

Het is altijd een feest wanneer er koningen in de kleurplaat voorkomen, want wat kun je daar niet alles voor gebruiken! En deze plaat is nu juist heel erg mooi.

Je mag pastel gebruiken, kleurkrijtjes of kleurpotloden, ja zelfs waterverf; daar ben je helemaal vrij in, als het maar mooi wordt.

Weet je wat ik heb bedacht? De mooiste gekleurde plaat sturen we naar Mevrouw Labberton. Dan ziet ze dat we haar, na al de fijne dingen die ze in de voorafgaande jaren voor ons heeft bedacht, niet vergeten zijn.

Veel succes!

*Tweede opgave. De verhalenplaat
(op vorige bladzijde)*

De ponyfarm op kerstmorgen

Een goede verhalenplaat kan je, als je er naar kijkt, zonder te praten een heel verhaal vertellen. Mij heeft deze plaat op die manier al zijn naam verraden.

Maar het kan natuurlijk best zijn dat hij jullie iets heel anders te vertellen heeft. Probeer het maar eens; een verhaal zal er stellig uitkomen.

Derde opgave

Bijbelse namen

Hier zie je vier enveloppen en op elke enveloppe een adres. Wel een beetje een raar adres, vind je niet? Ik weet niet of de brieven wel terecht zouden komen als ik ze in de bus deed . . .

Maar dat doet er ook niet toe; het zijn heel bijzondere adressen. In elk heeft zich namelijk iemand verstopt, die in de bijbel voorkomt. Zoek maar net zo lang totdat je hem of haar gevonden hebt.

De Weledelgeb. Heer P. E. Truski
Koningsgracht 10
Amsterdam C

De Weledelgestr. Heer Mr. E. M. Arian
Slootstraat 8
Groningen

Mejuffrouw Ella Z. A. Rust
Vlierstraat 350
Den Haag

De Heer en Mevr. S. Imonalda-Mareen
Villalaan 1
Rotterdam

Kruiswoordpuzzel

Horizontaal

- 1 laagte
- 3 persoonlijk voornaamwoord
- 5 blijdschap
- 11 verbrande stof
- 12 overtreding van kerkelijke wet
- 13 voorzetsel
- 14 het zij zo
- 16 gevuld
- 17 lichaamsdeel
- 18 lidwoord
- 20 groep personen uit het kerstverhaal
- 22 hemellichaam
- 24 kloosterzuster
- 25 verwante groep, soms door huidkleur
- 26 voorwaarde
- 28 geleerden uit het kerstverhaal
- 30 muzieknoot
- 32 smal stuk hout
- 34 eerste woord van een sprookje
- 35 aanduiding voor mensen, dieren, dingen enz.
- 37 tijd voor kerstmis
- 40 ronde vorm
- 41 persoonlijk voornaamwoord
- 42 vind je aan de huisdeur
- 43 voederbak
- 45 kleur
- 49 rust
- 52 gebogen zwaard
- 54 zoen
- 56 feest in december
- 59 maakt de grond vruchtbaar
- 60 tuig voor de visvangst
- 61 betaalloket
- 62 hemellichaam
- 64 dier
- 66 toon, kan ook boom zijn
- 67 muziekinstrument
- 68 hemelgeest
- 72 edel metaal
- 75 dier
- 76 vind je in veel kledingstukken
- 77 meisjesnaam

- 78 Chinees gerecht
- 81 kip
- 82 lichaamsdeel
- 84 profetes in de tempel bij Simeon
- 85 hier kwamen de wijzen vandaan
- 88 ogenblik
- 90 den lezer heil (afkorting)
- 92 vogel
- 93 bevestiging
- 95 plaats in Gelderland
- 96 hertachtige dieren
- 97 ledematen
- 98 mannelijk schaap

Verticaal

- 1 handeling
- 2 deel van een wiel
- 3 naam uit het kerstverhaal
- 4 voegwoord
- 5 onbepaald telwoord
- 6 landbouwwerktuig
- 7 cadeaus
- 8 land in zee
- 9 lichaamsdeel
- 10 kapotte plek in leiding
- 15 waterplas, ingesloten
- 19 profeet
- 21 hemellichaam
- 23 deel van een schip
- 26 lengtemaat
- 27 soort schuur
- 28 vind je in gymnastieklokaal
- 29 persoonlijk voornaamwoord
- 31 klem
- 33 vrouwen naam uit de bijbel
- 35 taal in Europa
- 36 welriekende gomhars met bittere smaak
- 38 schijnsel
- 39 jongensnaam (afkorting)
- 42 oud vrouwtje
- 44 heldendicht
- 46 kerkvorst
- 47 getij

Vijfde opgave

Het beschadigde vers

Op mijn schrijftafel hebben muizen 's nachts allerlei letters weggeknaagd uit dit versje. Het ziet er nu een beetje raar uit, maar jullie helpt me vast wel weer om het in orde te krijgen; de tweede regel rijmt met de vijfde, de derde met de vierde.

Als het je lukt, schrijf het vers dan netjes op en stuur het me toe.

De kinderen die graag tekenen mogen ook een tekening maken, gekleurd of ongekleurd, bij: *De kabouterkerstboom*

Kabouters hebben 'n kerstboom versierd met kaarsjes en spinrag en . . l . e .

en Vingerolug heeft met oneindig ge . . l . een reus van een bruine kastanje v . . g . . die glimt nog het mooiste van . l . . .

De schemer valt in, het boompje is klaar Kabouters, 't is tijd te v . r . . i j . e .

Maar toen Vuurvlieg het a . n . . e . n w . u toen werd hij opeens klets . . v . n d . d . w en zag geen kans meer te s . h . n . n

De engeltjes hebben 't gelukkig ge . i e . Wat doen ze? Een sterretje . a . n !

Ze zijn voor d . . k . . bij

't . . o . . j . t . . u .

de li . h . j . . gaan . . . , zo'n ster

k . n . e . v . . g

En kij . m . . i . . a . r s . . eens

s . r a l . .

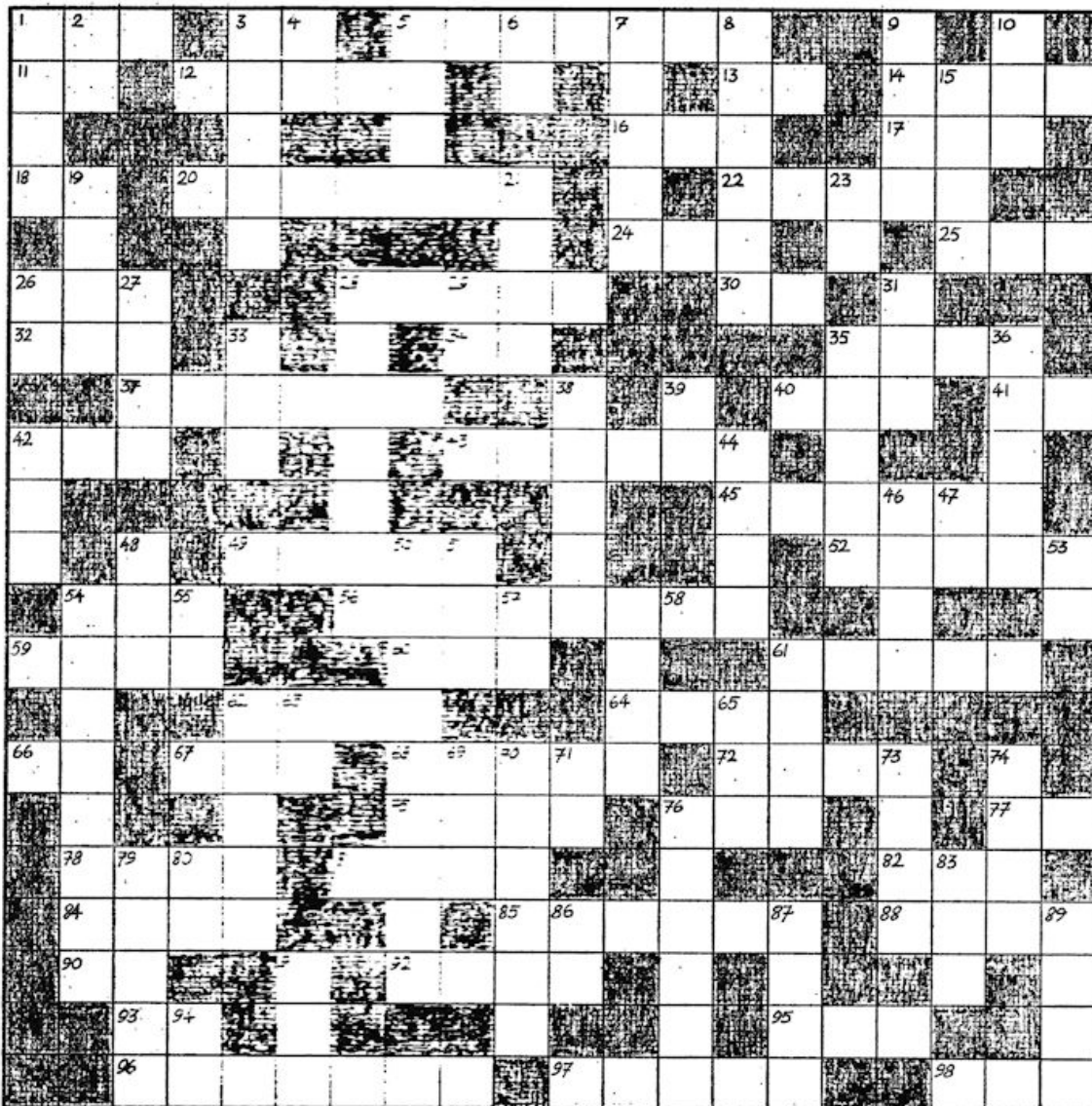
Zesde opgave

Drie rijen

Jullie zien hier drie rijen lettergrepen. Rij 3 moet blijven staan. Nu zoek je in rij 1 en 2 een lettergreep op die bij die in rij 3 moet worden geplaatst zodat je een woord (van drie lettergrepen dus) krijgt. Je mag geen lettergrepen die in de eerste kolom staan naar de tweede kolom brengen en omgekeerd. In de eerste kolom vind je dus steeds het eerste deel van het woord, in de tweede kolom het tweede en in de derde kolom het slot.

Als je zo alle zeventien woorden hebt gevonden kun je zien of je het goed hebt gedaan. De beginletters van de nieuw gevormde woorden vormen dan met elkaar een wens!

aan	maal	slag
inkt	zus	tje
noord	wij	kooi
rus	bid	vel
je	ge	tijd
leeuw	zel	zang
uit	steden	ding
u	pot	bord
kerst	er	licht
avond	le	lood
wad	ge	tocht
graan	te	koren
gan	ver	zee
kerk	zen	kindje
in	den	bed
e	en	ding
elf	op	loos

48 vervoermiddel	70 voldoende
50 boom	71 bijwoord
51 eerste woord van een kerstlied	73 feestelijke naamgeving
53 onderdeel van meubelstuk	74 uitgedorste halmen
54 versiering of feest	76 niet staan
55 uitroep (afkorting)	79 naam voor klein meisje
57 heilig (afkorting)	80 met name (afkorting)
58 gemalen graan	83 familielid
61 uurwerk	86 dier, voorkomend in de bijbel
62 bijbelse vrouwenaam	87 tegenstelling van ja
63 muzieknoot of spil	89 niet kunnende spreken
65 echtgeno(o)t(e)	91 verblijfplaats voor kippen
69 ontkenning	94 reeds

Zevende opgave

Hoe luiden de zinnen?

Kijk of je in onderstaande zinnestjes één woord kunt vinden dat van achteren naar voren moet worden gelezen om een betere zin te krijgen. Schrijf iedere zin dan op zoals hij gaat worden.

- 1 Gisteren was er veel leven op het veld.
- 2 Moeder gebruikt een nap in de keuken.
- 3 Er zit een zwarte tak in de boom.

- 4 Jozef kon iedere moord verklaren.
- 5 Die zure moor smaakt niet lekker.
- 6 Voor mijn trap kun je best gaan zitten.
- 7 Neger trots komt in de tropen meer voor dan hier.
- 8 Van leem bakt men brood.
- 9 Heerlijk, zo'n peer met nootjes!
- 10 Hij neemt altijd het grootste leed.

Waar je aan moet denken

Je ziet, er is weer heel wat werk aan de winkel, maar leuk werk, zonder dreigende onvoldoendes!

Nu ga ik alleen nog maar verklappen hoe je een mooi boek kunt bemachtigen. Daar is geen 'geluk' bij, zoals bij loten bijvoorbeeld, maar het gaat alleen om het werk of dat goed is en een beloning waard.

Wie alle *zeven* opgaven goed heeft komt in aanmerking voor een eerste prijs. De tweede prijzen zijn voor de kinderen die *zes* opgaven goed maar ook netjes oplossen.

En dan komt er een schat van *derde* prijzen, en wel voor hen die *drie* of *vier* of *vijf* opgaven zo goed gemaakt hebben, dat ik er 'prima' onder kan zetten.

Maar nu ben ik er nog niet. Er volgen nog acht regels waar je niet van mag afwijken. Lees ze dus drie maal over.

- 1 Elke opgave moet op een apart vel papier worden geschreven en worden voorzien van je naam, adres en leeftijd (je geboortedatum vooral niet vergeten). Als ik er niet uit op kan maken of je een jongen of een meisje bent, zet dát er dan ook nog bij (Hans, Wilhelie, Cor, Anne, enzovoort).
- 2 Frankeer je brieven goed. Brieven met strafport kan ik, hoe het me ook spijt, niet aannemen.

3 Gebruik alsjeblieft geen potlood of balpoint, maar pen en inkt. Alleen voor zieken maak ik desnoods een uitzondering, dus als het werkelijk niet anders kan.

4 Wie de kleurplaat graag terugontvangt moet daarvoor een losse postzegel insluiten (niet vastplakken).

5 Meerdere kinderen uit hetzelfde gezin mogen bij Uitgeverij Ploegsma, Keizersgracht 616, Amsterdam C, nog een of meer kleurplaten aanvragen.

6 Kinderen uit één gezin kunnen in één enveloppe inzenden, mits het werk goed gescheiden wordt gehouden (bijvoorbeeld met clips).

7 Alle inzendingen en brieven moeten worden gezonden aan Mevrouw D. A. Cramer-Schaap, Dijkhuizerweg 22, Epe, Gelderland, en wel vóór 20 januari 1965. Dit is de *uiterste* datum.

En dan nog een verzoek, waar ik, net als juffrouw Labberton vroeger, erg op gesteld ben. Laten de prijswinnaars vooral even de goede ontvangst van hun prijsboek berichten.

Nu heb ik niets anders meer op mijn hart dan dat ik jullie een goed Kerstfeest en een gelukkig Nieuwjaar toewens. Je

D.A.Cr.-Sch.